

IMPACT TOERUSTINGDAG 2012

KENNIS VAN GOD OVERDRAGEN AAN DE VOLGENDE GENERATIE (PSALM 78)

MARK BRUSSEL

We zijn een hele diverse groep, maar wij hebben we drie dingen gemeenschappelijk. *Ten eerste*, we hebben allemaal iets met kinderen (ouder/grootouder/kinderwerker/leerkracht). *Ten tweede*, we hebben een diep verlangen dat 'onze' kinderen een persoonlijke relatie gaan ontwikkelen met de Here God die hen de rest van hun leven zal dragen. En we beseffen dat wij –aan wie deze kinderen zijn toevertrouwd- daar een hele, hele belangrijke rol in vervullen. *Ten derde*, we worden er dagelijks mee geconfronteerd dat dit proces van geloofsoverdracht niet eenvoudig is. De cultuur, de boze en niet in de laatste plaats het hart van het kind en van onszelf vormen formidabele obstakels. Kortom, we houden van kinderen, we zijn geroepen om kinderen te helpen in het kennen en volgen van God, maar we erkennen allemaal: dit is een stevige uitdaging. Deze dingen binden ons. Daarom ben je hier gekomen. We hopen dat deze dag je weer een duw in de goede richting zal geven.

De titel van deze sessie is: 'kennis van God bijbrengen aan de volgende generatie'. Mijn voornaamste doel deze ochtend is om ons verlangen om de volgende generatie bekend te maken met God en Zijn Woord aan te wakkeren. Want de impact die wij bij elkaar opgeteld op kinderen kunnen hebben is immens. Ik wil met jullie nadenken over drie vragen: Waarom is het zo belangrijk dat we kennis van God bijbrengen? Wat moeten we doorgeven Waar moet die kennis dan uit bestaan? En hoe doen we dat zo goed mogelijk? We laten ons vanmorgen daarbij voornamelijk leiden door Psalm 78. Ik lees met jullie vers 1-8.

De schrijver van Psalm 78 is Asaf. Asaf was zanger in de tabernakel en tempel (1 Kron. 6:39; 16:5), musicus (16:5), ziener (29:30) en dichter. Hij schreef Psalm 50 en 73-83. Psalm 78 is een 'onderwijzing' (v. 1). Asaf geeft door wat hij zelf heeft bestudeerd en doorleefd. Hij spreekt vanuit zijn kennis en zijn ervaring. Wat hij te zeggen heeft is wat hem betreft enorm belangrijk: '*... neem mijn onderricht ter ore, neig uw oor tot de woorden van mijn mond*' (v. 1b). Neigen heeft het idee van op het puntje van je stoel zitten, alle aandacht erbij. Wat is zo belangrijk? Waarom schrijft hij dit lied? Wat wil hij dat we niet missen maar vastpakken? Hij vertelt het ons in vers 2-4. Kort samengevat: '*vertel de aloude verborgenheden aan de volgende generatie*'. Met de aloude verborgenheden bedoelt Hij het handelen van God uit het verleden. In vers 9-72 verwijst Hij naar bepaalde episoden uit het leven van Gods volk zoals we dat vinden in Exodus, Jozua, Richteren en Samuël (uittocht, manna, afgoderij), delen van hun 'Bijbel'. Asaf zegt: 'geef de gebeurtenissen uit het verleden door aan de volgende generatie'. Wij hebben het van onze vaders gehoord en wij moeten het nu doorgeven aan onze kinderen (v. 4).

De boodschap van morgen is dit: deze woorden die Asaf zo'n 3000 jaar geleden opschreef aan zijn lezers en hoorders, zijn nu nog steeds net zo belangrijk als toen. God roept ons hier op om het Woord van God door te geven aan onze kinderen. De verantwoordelijkheid om 'onze' kinderen te vertellen van de *'loffelijke daden van de Heere'* (v. 4b) ligt vierkant op onze schouders. We hebben de verheven opdracht gekregen om geestelijke impact te hebben op onze kinderen.

De God van het heelal heeft gesproken in een Boek. En dat boek vertelt ons van een God die ons liefheeft en van Christus die voor ons stierf. Het openbaart Gods wil voor ons leven. Het is de meetlat waarlangs we alles waar we in dit leven mee te maken krijgen kunnen leggen. Kennis doorgeven van die God, kennis die we vinden in de Bijbel is een erfenis van onschatbare waarde die wij onze kinderen kunnen geven. En mijn vraag vanmorgen is: Heb je daar passie voor? Ben je bereid om daar offers voor te brengen? Dit is hoe een vader dat verlangen omschreef: 'Als ik mijn kinderen maar één erfdeel na zou kunnen laten, dan is het niet geld, huis of land maar een onweerstaanbare passie voor God die voortvloeit uit het hart van God zelf'.

Asaf spreekt van 'aloude' verborgenheden. De Bijbel moet opboksen tegen een groeiend wantrouwen, buiten maar ook steeds meer binnen de Kerk. Het gaat dan niet alleen om meer om de vraag of de Bijbel betrouwbaar of waar is, maar vooral om de vraag of het relevant is. In onze tijd viert het pragmatisme hoogtij. En dé heersende vraag is: wat kun je ermee? Wat kun je met een oud boek dat geen kennis heeft van Facebook en smart phones? Wat heeft de Bijbel te zeggen over Asperger en over The Voice of Holland? Toch niets? O, de Bijbel is zo een boek van deze tijd. Het is toepasbaar op heel ons leven. Geen enkele ervaring anno 2012 blijft door de Bijbel onaangeroerd. We bewijzen onze kinderen dan ook een hele slechte dienst als we ze dat onthouden. Ze hebben kennis uit de Bijbel nodig om Jezus te leren kennen en kennis uit de Bijbel nodig om met Jezus te kunnen navigeren door de steeds complexere jungle van het leven.

De Bijbel is een boek met tijdloze waarheden die direct en indirect spreken over ons hele leven. In Johannes 17:17 zegt Jezus tot de Vader: *'Uw Woord is de waarheid'*. Weet je, onze kinderen (en wijzelf) worden op subtiele (en minder subtiele manieren) eraan herinnerd dat absolute waarheid niet bestaat. Waarheid is zoals jij het beleeft! Wat voor jou groen is kan voor mij geel zijn, en allebei waar. Maar als er geen absolute en onveranderlijke standaard bestaat, hoe weet je dan wat goed is en wat kwaad? Hoe weet je dan objectief wat beschadigd en wat geneest? Hoe kun je ooit ontdekken waarom de wereld zo ziek is en wat de oplossing is? Hoe weet je van hemel, hel, vergeving, oordeel, heden en toekomst als er geen waarheid is? Er is een oorlog gaande om de waarheid (boek John MacArthur). Er staat veel op het spel. Geloven wij nog steeds dat de Bijbel de Waarheid is, met Jezus Christus als vleesgeworden waarheid in het midden? Jeremia 6:16: *'Zo zegt de Heere: Ga staan op de wegen, en zie, vraag naar de aloude paden, waar toch de goede weg is, bewandel die. Dan zult u rust vinden voor uw ziel.'* En dat laatste is zo belangrijk: 'dan zult u rust vinden voor uw ziel'. Daarom behoren we het de aloude verborgenheden door te geven aan onze kinderen. Het is de enige weg naar een eeuwig betekenisvol en verzadigend leven.

Kijk eens naar hoe Asaf het beschrijft in vers 5-8: '*...om ze hun kinderen bekend te maken, OPDAT...'*.

1. Weer door kunnen geven aan de volgende generaties (v. 6).
2. Hun hoop op God stellen (v. 7).
3. Gods daden niet vergeten (v. 7)
4. Zijn geboden in acht nemen (v. 7)
5. Niet opstandig, ongehoorzaam, ontrouw (v. 8)

Dit is toch wat we willen? Voor onszelf en voor dat wat ons zo dierbaar is, onze kinderen. Trouwe, robuuste volgelingen van God. Echt, puur, met beide benen op de grond maar met een stevig Godsvertrouwen. Asaf is geen dromer. Garanties zijn er niet. Elk kind, elke tiener, elke volwassene maakt zijn eigen keuzen. Maar luister, de kans dat een kind zo terecht komt zoals hier beschreven wordt, is vele malen groter als we onze kinderen van jongs af aan bekendmaken met wie God is en wat Hij gedaan heeft en we daar zelf vol van zijn, dan wanneer we dat niet doen. Waarom zouden we de aloude verborgenheden doorgeven? Omdat God het geboden heeft en omdat het leven geeft nu en tot in eeuwigheid.

Wat moeten we doorgeven? Die vraag hebben we eigenlijk al beantwoord: de aloude verborgenheden, de Bijbel. Maar we kunnen dat nog wel wat concreter maken. Psalm 78 spreekt over het doorgeven van de werken van God en de geboden van God. Vers 4 spreekt over Zijn werken: '*de loffelijke daden van de Heere vertellen, Zijn kracht en Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft*'. Asaf gebruikt drie verschillende woorden om de werken van God te beschrijven: loffelijke daden, kracht en wonderen. God is zo groot en Zijn handelen is zo indrukwekkend dat we dat niet in één woord kunnen vatten. Ik kan het niet genoeg benadrukken: zorg ervoor dat jouw kinderen God in actie zien in de Bijbel. De Bijbel is in de eerste plaats niet een boek dat gaat over ons, maar over God. Vertel zo de verhalen uit de Bijbel. Laat zien wie God is, Zijn almacht (uittocht uit Egypte), Zijn liefde (zenden van Zijn Zoon), Zijn heiligheid (Mozes die zijn schoenen uit trekt bij de brandende braamstruik). Alles wat God doet vertelt ons iets over wie God is. En als de kinderen ouder worden en veel verhalen al bekend zijn, herinner ze aan wat God gedaan heeft en wat ons dat over God vertelt. En dat deze God ook hun God is, in hun situatie - als ze Jezus Christus kennen. Zorg dat je een compleet beeld van God doorgeeft. Als je alleen spreekt over de liefde en genade van God maar niet over Zijn heiligheid en rechtvaardigheid geef je kinderen geen gereedschap in handen om duiding te geven aan het onrecht en het lijden in deze wereld. Geef de werken van God door.

Vers 5 spreekt over het doorgeven van de woorden van God: '*...getuigenis, wet die Hij onze*

vaderen geboden heeft om ze hun kinderen bekend te maken'. De wet is dat wat God geboden en verboden heeft. De wet waar Asaf over sprak was de Oude Testamentische wet. Wij leven niet meer onder die wet. Voor ons geldt 'de wet van Christus' (Gal. 6:2). Maar toch, veel mensen hebben een instinctieve negatieve reactie als ze 'wet' horen (regel, opdracht, bevel). Het idee dat je iets moet of iets niet mag zit niet lekker. Twee dingen zijn belangrijk om hierbij te onthouden. Ten eerste, God heeft het recht om ons te vertellen hoe we leven moeten. Luister: *'Mijn bepalingen moet u houden en Mijn verordeningen moet u in acht nemen... Ik ben de Heere, uw God'* (Lev. 18:4). We behoren onze kinderen te leren dat ze leven onder autoriteit. Je hoeft een 3-jarige niet te vragen wat hij graag voor zijn avondeten wil. Vooral die eerste jaren is het cruciaal dat ze twee dingen weten en voelen: papa en mama houden van mij EN papa en mama staan boven mij. En als ze dat laatste leren in een context van liefde, zullen zo minder moeite hebben met het accepteren van Gods autoriteit over hun leven. Ten tweede is het belangrijk om in oog te houden, dat de wetten van God goed voor ons zijn. Ze fungeren als een vangrail. Ze beperken ons niet, ze beschermen ons. Luister naar Leviticus 18:5: *'Mijn verordeningen en bepalingen moet u in acht nemen. De mens die ze houdt, zal erdoor leven'*. En dus is het onze taak om naast de focus op de werken van God ook te focussen op de woorden van God: zijn standaard, zijn beloften, zijn waarschuwingen, zijn geboden. Onderwijs ze. Leef er zelf naar. Wanneer je faalt, erken het. We hoeven ons nooit te verontschuldigen voor wat God zegt en doet.

Hoe kunnen we dit alles onze kinderen bijbrengen? Hoe kunnen we zo'n impact hebben dat het blijft hangen en echt van henzelf wordt? Dat kunnen we niet. Ontnuchterend hè, maar het is waar. Het persoonlijk leren kennen van Jezus – het is het werk van de Heilige Geest in hun hart (Ef. 2:8; 2 Kor. 4:3-6). Het echt willen volgen van Jezus, het is een keuze die ze zelf zullen moeten maken. Wij hebben geen *beslissende* invloed, maar invloed hebben we wel degelijk en we kunnen het ons niet veroorloven daar geen gebruik van te maken. Wat kunnen we doen? Ik noem kort een aantal punten, sommigen worden in de seminars nog verder uitgediept.

1. Voor ze bidden. Bidden is de uitdrukking in 1001 woorden van die ene waarheid: 'Zonder mij kun je niets doen'. Onderschat nooit de kracht van het gebed. Jakobus zegt dat we niet hebben, omdat we niet bidden (Jak. 4:2).
2. Geef voorbeelden uit je eigen leven. We moeten de daden van God uit de Bijbel doorgeven, maar we kunnen daar de daden van God in ons eigen leven aan toevoegen. Beperk je niet tot je 'succesverhalen'.
3. Wees ze keer op keer op Jezus Christus. In Jezus is vergeving. In Jezus is kracht om dat te doen dat we uit onszelf niet kunnen doen (Ill. John Piper/Hannah: 'ik kan niet gehoorzamen').
4. Koppel de Bijbel doelbewust aan het dagelijkse leven. Je kijkt naar een TV programma en er wordt iets gezegd over twee mama's i.p.v een mama en een papa. Een kind wordt van school gestuurd omdat het een leerkracht geslagen heeft. Kansen om de Bijbel met het dagelijkse leven te verbinden.

5. Onderstreep in je onderwijs het principe van het zaaien en oogsten. Je vindt dit terug in Galaten 6:7,8: *'Wat een mens zaait zal een mens oogsten'*. Onze keuzen hebben gevolgen. Ten goede, en ten kwade. Elke keuze heeft consequenties: zichtbaar of onzichtbaar, lange termijn of korte termijn.
6. Daag ze uit om keuzen vanuit de Bijbel te motiveren. Al is het alleen maar om ze aan het denken te zetten.
7. Let op je eigen wandel met God. Tegen de oudsten zegt Paulus: *'Zie toe op uzelf, en op heel de kudde'* (Hand. 20:28). Verwaarloos je eigen geestelijk leven niet. Het is heel moeilijk om kinderen enthousiast te maken voor Jezus, als je het zelf niet bent.

Wat ik vanmorgen gedeeld hebt is niet revolutionair. Je hebt waarschijnlijk weinig nieuwe dingen gehoord. Maar ik kom er steeds meer achter dat het geheim niet ligt in de nieuwe dingen, maar in het beter kennen en doen van dat wat we al weten. We vergeten het zo snel. Dat laatste was ook het probleem voor het volk van Israel. Zelfs een spectaculaire gebeurtenis als de uittocht uit Egypte liep het risico *'vergeten'* te worden. Daarom stelde God het Pascha in zodat ook de kinderen eraan herinnert werden: dit heeft God voor ons gedaan. Wanneer het verleden vergeten wordt heeft dat enorme consequenties. Toen Israëls grote leider Jozua, stierf en zijn generatie met hem lezen we: *'...na hen stond een andere generatie op, die de Heere niet kende, en evenmin de daden die Hij voor Israel verricht had. Toen deden de Israelieten wat slecht was in de ogen van de Heere en zij dienden de Baäls'* (Richt. 2:10). Ook in Psalm 78 lezen we over het volk van God dat Gods daden vergat en niet meer dacht aan de grote dingen die Hij gedaan had (v. 11,42) met grote gevolgen voor henzelf en hun nageslacht.

Is het de schuld van kinderen dat velen niet bekend zijn met de grote daden Gods? Soms wel. Niet elk kind staat er open voor of neemt de tijd om de lessen te leren. Maar soms ligt de fout bij onze generatie, simpelweg omdat we het niet als belangrijk genoeg hebben beschouwd om het door te geven aan de volgende generatie. Het is als het doorgeven van de baton in een estafette. Het gaat niet vanzelf. Hij is moeilijker dan het lijkt. Maar de vreugde die het geven kan is het allemaal waard. Dus ouder, grootouder, kinderwerker, leerkracht, wordt niet moe goed te doen, want te Zijner tijd zullen we oogsten, als wij het niet opgeven (Gal. 6:9).